

Motion till riksdagen 2025/26:356

av Mats Green och Anna af Sillén (båda M)

Bluffakturor och konsekvenser för företag och enskilda av otillräckliga krav för att få bedriva inkassoverksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda villkor för högre krav och förutsättningar för startande och bedrivande av inkassoverksamhet i kampen mot bluffakturor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bluffakturor är ett stort och växande problem för dagens företag. Genom falska fakturor och inkassokrav pressar kriminella aktörer ut stora belopp från privatpersoner och företag. Varje år utsätts tusentals företagare, och statistik från Brottsförebyggande rådet bekräftar att problemen med bluffakturor trendmässigt ökat under flera års tid. Många välbehövliga åtgärder vad gäller förekomsten av bluffakturor har vidtagits men fortfarande återstår mycket och i synnerhet bör dessa omfatta de helt otillräckliga krav för att få bedriva inkassoverksamhet i Sverige som idag råder. De befogade offentligt reglerade krav och förutsättningar som finns för att få starta och bedriva övriga finansiella verksamheter och institutioner såsom banker och befattningar såsom kapitalrådgivare lyser med sin frånvaro vad gäller inkassoverksamheten. Inkassobolag har ett stort ansvar att inte åta sig uppdrag från denna typ av kriminella och oseriösa aktörer.

Då seriösa inkassobolag inte vill samarbeta med bluffföretag har det istället uppstått en ny grupp av oseriösa inkassobolag. Ofta ägs och drivs dessa bolag av bedragarna själva. Dessa överlåter fordringar till sina egna s.k. inkassobolag som kan fortsätta att kräva betalning med hänvisning till att de köpt en fordran utan att känna till bakgrunden till den. Detta riskerar att skapa en situation där det drabbade företaget är rättslöst då ansvaret bollas mellan olika instanser. Samtidigt drar kriminella aktörer nytta av vårt

lands myndighetsstruktur genom att starta upp och bedriva en smutsig verksamhet i lagens namn. 2 § inkassolagen (IkL) reglerar hur inkassoverksamhet ska bedrivas.

Tillsynen av inkassoföretagen sköts av Integritetsskyddsmyndigheten (Imy). För att bedriva inkassoverksamhet krävs ett tillstånd från Imy. Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag som står under Finansinspektionens tillsyn. Det gäller i första hand banker, kreditmarknadsbolag och försäkringsbolag. Av Imys föreskrifter framgår att kraven för att beviljas ett tillstånd förutsätter att den sökande kan visa att denne har de teoretiska kunskaperna om hur inkassoverksamhet skall bedrivas samt att verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt i enlighet med god inkassosed. I praktiken innebär detta att tillstånd att bedriva inkassoverksamhet beviljas alltför lättvindigt av Imy.

Detta bevisas av att en del av de oseriösa inkassobolag som ägnar sig åt indrivning av bluffakturor gör det utifrån ett beviljat inkassotillstånd. Detta kan exempelvis jämföras med de krav som ställs på de seriösa aktörer som vill bedriva bank-, finans- och revisionsverksamhet – branscher som förutsätter en tydlig certifiering och legitimation som föregås av en djupgående kontroll och uppföljning. Det är angeläget att myndigheterna ser över hur kriterierna, kontrollen och tillståndsbedömningen går till så att oseriösa och kriminella aktörer hindras från att starta egna inkassoverksamheter som ofta utgör en förlängd arm åt en annan kriminell verksamhet. Regelsystem och lagar bör därför anpassas och samarbetet mellan samhällets myndigheter bör intensifieras ytterligare i arbetet mot bluffakturor som företeelse.

För att stärka skyddet för våra företag och medborgare finns det således anledning att skärpa kontrollen och kraven för vår tillståndsbedömning avseende inkassoverksamhet. Denna grova ekonomiska brottslighet omsätter miljardbelopp och drabbar ofta mindre och mer sårbara verksamheter såsom småföretag och andra näringsidkare.

Mats Green (M)

Anna af Sillén (M)